

используют веб-ресурс для оперативного представления информации, востребованной всеми субъектами образовательного процесса.

1. Официальный сайт ГУО «Гимназия № 1 имени Ф. Скорины г. Минска» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gymn1.minsk.edu.by/>. – Дата доступа : 28.02.2016.

2. Официальный сайт ГУО «Гимназия № 17 г. Минска» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gymn17.minsk.edu.by/>. – Дата доступа : 27.02.2016.

3. Официальный сайт ГУО «Гимназия № 28 г. Минска» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gymn28.minsk.edu.by/>. – Дата доступа : 27.02.2016.

4. Официальный сайт ГУО «Гимназия № 40 г. Минска» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gymn40.minsk.edu.by/>. – Дата доступа : 26.02.2016.

5. Официальный сайт ГУО «Лицей № 2 г. Минска» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://lyceum2.minsk.edu.by/>. – Дата доступа : 28.02.2016.

Брыштэль К.М., студ. 102 б гр. ФЗН

Навуковы кіраўнік – Байко А.П.

**УМОВЫ ФАРМАВАННЯ ПРАФЕСІЙНЫХ
КАМУНІКАТЫЎНЫХ КАМПЕТЭНЦЫЙ БУДУЧЫХ
МЕНЕДЖЭРАЎ**

Кампетэнтнасны падыход ўпершыню пачаў распрацоўвацца ў Англіі, як адказ на канкрэтны заказ прафесійнай сферы. У 70-х гг. мінулага

стагоддзя ў ЗША ў сферы бізнесу сталі выкарыстоўвацца паняцці «кампетэнцыя» і «ключавыя кампетэнцыі» у сувязі з праблемай вызначэння якасцей паспяховага прафесіянала. Кампетэнцыі пачалі разглядацца як самастойныя універсальныя часткі любой паспяховай прафесійнай дзейнасці. Камунікатыўныя кампетэнцыі адна з базавых характарыстык прафесійнай кампетэнтнасці і прафесійнай падрыхтоўкі менеджараў. Змяненні характару прафесійнай дзейнасці менеджара на сучасным рынку працы вылучылі камунікатыўныя кампетэнцыі на адно з першых месцаў у яго прафесійнай дзейнасці. Дзякуючы камунікацыі чалавек удасканалвае свае прафесійныя навыкі, развіваецца сам і развівае сваю арганізацыю. Базавыя кампетэнцыі сучаснага менеджара – гэта яго ўменне наладзіць эфектыўнае ўзаемадзеянне са сваімі падначаленымі, каб развіваць персанал у адпаведнасці з мэтамі і задачамі арганізацыі. А гэта немагчыма без высокіх паказчыкаў сфарміраванасці камунікатыўных уменняў асобы. Сфарміраваная камунікатыўная кампетэнцыя дазваляе кіраўніку праз эфектыўныя тэхнікі камунікацыі аказваць уплыў на працу арганізацыйнай сістэмы прадпрыемства.

Тэарэтыкі і большасць практыкаў у галіне менеджменту [3, с. 4] лічаць, што агульныя і прафесійныя камунікатыўныя ўменні цесна ўзаемазвязаны: прафесійныя ўменні будуцца на аснове агульных і не могуць з'явіцца аўтаматычна, а маюць патрэбу ў фарміраванні. У сваім даследаванні мы вывучылі магчымасці розных навучальных сродкаў і тэхналогій ўплываць на фарміраванне прафесійнай камунікатыўнай кампетэнцыі будучых менеджараў. Сярод асноўных камунікатыўных уменняў, названых Еўрапейскім саветам па бізнес-адукацыі для магістрантаў напрамку «Менеджмент» [2], пазначаны наступныя: ўменне упэўнена ўступаць у камунікацыю ў прафесійных і вучэбных сітуацыях, ясна перадаваць свае думкі партнёру па зносінах, дакладна апісваць свае

дзеянні, прадуктыўна працаваць у групе, выконваючы ролі лідара і члена групы, а таксама ўдакладняць задачу, вызначаць і выкарыстоўваць ўмення іншых членаў групы для вырашэння агульнай задачы, эфектыўна разрашаць канфліктныя сітуацыі, матываваць сябе і іншых імкнуцца да прафесійнага развіцця.

Прафесійная камунікацыя менеджэра ахоплівае наступныя віды зносін: дзелавая размова, дзелавая гутарка, дзелавая нарада, канферэнцыя, дзелавыя перамовы, таргі, прэзентацыя, а таксама дзелавое зносіны з дапамогай тэхнічных сродкаў (тэлефона, мікрафона, электроннай пошты, відэасувязі, форуму і блогаў у Інтэрнэце). Прафесійная камунікатыўная кампетэнцыя менеджара патрабуе наяўнасці ў яго комплексу прафесійных ведаў і навыкаў, якія неабходны для вядзення дзелавых перамоў і перапіскі, прэзентацыі сябе і сваёй арганізацыі, зносін са сваімі падначаленымі, вышэйстаячымі кіраўнікамі і калегамі, пераадолення канфліктных сітуацый.

Асноўным крытэрыем сфарміраванасці прафесійнай камунікатыўнай кампетэнтнасці з'яўляецца ўзровень развіцця камунікатыўнай і каманднай кампетэнцый, самаменеджмента, матывацыйнага дачынення да будучай прафесіі, а паказчыкамі выступаюць прафесійныя матывы, лінгвістычныя ўменні, уменне стварыць правільнае працоўнае асяроддзе і інш. Пад самаменеджментам разумеецца валоданне ўменнем ставіць мэты і дасягаць іх; знаходзіць баланс паміж працай і іншымі аспектамі свайго жыцця. Да пералічаных крытэрыяў варта дадаць ўзровень развіцця здольнасці да супрацоўніцтва, уменне пераадольваць агрэсіўнасць; уменне размаўляць з людзьмі, наяўнасць такту, уменне усталёўваць зносіны на любым узроўні; уменне і жаданне перадаваць свае веды, даваць парады, дапамагаць росту калег. Дзякуючы добрай здольнасці да кантактаў, высокаму камунікатыўнаму майстэрству менеджэр можа паспяхова выконваць свае

функцыі, дамагаюцца падтрымкі ў арганізацыі, прафесійнаму росту і развіццю, прасоўванні іншых па кар'ернай лесвіцы. У гэтым заключаецца галоўная функцыя камунікатыўнай дзейнасці менеджэра: стварэнне ў арганізацыі ўмоў для такога ўзаемадзеяння, якое прывяло б да станаўлення кожнага супрацоўніка як суб'екта дзейнасці і зносін.

Варта адзначыць, што пераход многіх устаноў і прадпрыемстваў на прамыя кантакты з замежнымі партнёрамі, праца з кампутарам, з іншамоўнай дакументацыяй і допісамі, замежныя камандзіроўкі, патрабуюць ад менеджэраў ведання замежных моў, ўмення прымяняць іх на практыцы. Сучасная лінгвадыдактыка, як адзначае І.В. Чычыкін [5], разглядае працэс авалодання і валодання іншамоўнай камунікатыўнай дзейнасцю як працэс развіцця ў навучэнцаў цэлага шэрагу іншамоўных кампетэнцый. Для сфарміраваных кампетэнцый характэрны наступныя прыкметы: шматфункцыянальнасць (могуць рэалізоўвацца ў паўсядзённым жыцці навучэнца); забеспячэнне далейшага інтэлектуальнага развіцця навучэнца, яго мыслення і самаацэнкі (паколькі могуць быць ахарактарызаваны з пазіцыі развіцця разумовых здольнасцяў навучэнца і з пазіцыі развіцця ўменняў, якія ўключаюць інтэлектуальныя ўменні). Адным з эфектыўных сродкаў, якія выкарыстоўваюцца для фарміравання прафесійнай кампетэнтнасці ў галіне замежных моў, з'яўляецца выкарыстанне камунікатыўнага метаду. Камунікатыўны метаду заключаецца ў засваенні і валоданні замежнай мовай непасрэдна ў функцыі зносін. У аснове дадзенага метаду ляжыць уяўленне аб тым, што мова служыць для зносін і, такім чынам, мэтай навучання мове павінна быць камунікатыўная кампетэнцыя, якая ўключае ў сябе наступнае: валоданне моўным матэрыялам для яго выкарыстання ў выглядзе маўленчых выказванняў, здольнасць разумець і дасягаць складнасці ва ўспрыманні і стварэнні асобных выказванняў, ступень знаёмства з сацыяльна

культурным кантэкстам функцыянавання мовы, здольнасць і гатоўнасць да зносін з іншымі. Камунікатыўны метадад развівае ўсе моўныя навыкі – ад вуснай і пісьмовай мовы да чытання і аўдыравання. Граматыка ж асвойваецца ў працэсе зносін на мове: навучэнец (студэнт) спачатку запамінае словы, выразы, моўныя формулы і толькі потым пачынае разбірацца, што яны уяўляюць ў граматычным сэнсе. У процівагу іншым метадам, заснаваным на паўтарэнні і запамінанні, камунікатыўны метадад практыкуе «з адкрытым фіналам»: студэнты-будучыя менеджэры самі не ведаюць, у што выльецца іх дзейнасць ва аўдыторыі, усё залежаць ад рэакцыі і адказаў. Сітуацыі выкарыстоўваюцца кожны дзень новыя. Так падтрымліваецца цікавасць студэнтаў да заняткаў. Не дзіва, што камунікатыўны метадад навучання замежным мовам з'яўляецца самым папулярным у свеце [1]. Нават тыя, хто цымяна ўяўляе сабе, у чым гэты метадад заключаецца, ўпэўнены, што ён і ёсць самы прагрэсіўны метадад навучання замежнай мове.

Такім чынам, мы можам зрабіць выснову: уменне менеджара весці прафесійнае зносіны спрыяе яго прафесійнаму поспеху. Пры наяўнасці камунікатыўных уменняў ён здолен натхніць калектыў на творчую і прадуктыўную працу, пераканаць кліентаў, паўплываць на канкурэнтаў, пры неабходнасці атрымаць крэдыты, прадухіліць і вырашыць канфлікты, знайсці індывідуальны падыход да кожнага работніка, матываваць супрацоўнікаў, ўсталёўваць і падтрымліваць доўгатэрміновыя кантакты, дамаўляцца, навучаць, весці дыялог з менеджарамі вышэйшага і ніжэйшага ўзроўняў, заключаць здзелкі і падпісваць пагадненні, у дадатак да сказанага, варта адзначыць, што веданне аднаго або некалькіх замежных моў значна павялічвае ўзровень прафесійнай камунікатыўнай кампетэнцыі менеджэра.

---

1. Багдасарьян, И.С. Психолого-педагогические подходы к формированию коммуникативной компетентности менеджера в образовательном пространстве высшей школы // Межд. науч.-пр. конференция «Модернизация подготовки управленческих кадров России в контексте мировой системы образования», сборник материалов [Электронный ресурс]. – Красноярск : Сибирский федеральный ун-т, 2012. – Режим доступа : <http://elib.sfu-kras.ru/bitstream/2311/13077/1/>. – Дата доступа : 01.03.2016.

2. Волынец, И.И. Презентация опыта «Проекты IEARN – современный ресурс развития коммуникации» : формирование информационной компетенции в ходе реализации международных телекоммуникационных проектов / И.И. Волынец // Народная асвета. – 2013. – № 11. – С. 67–70

3. Павлова, Л.П. Коммуникативная компетентность как составляющая профессиональной компетентности менеджера / Л.П. Павлова // Миссия менеджмента: эффективная стратегия – XXI век: Сборник статей по материалам II Всероссийской научно-практической конференции (15–16 апреля 2013 г.) / под ред. Н.М. Швецова. – Йошкар-Ола : МОСИ – ООО «СТРИНГ», 2013. – 207 с.

4. Пожарский, А.А. Педагогические условия обеспечения формирования профессиональных компетенций будущих специалистов рекламы в вузе культуры и искусств / А.А. Пожарский // Вестник Московского государственного университета культуры и искусств. – 2010. – № 3. – С. 188–191.

5. Чичикин, И.В. Педагогические условия формирования коммуникативной компетентности менеджеров / И.В. Чичикин // Вестник Тамбовского университета. Серия «Гуманитарные науки». – Тамбов, 2010. Вып. 6 (86). – С. 68–71.